

KARTA PRZEDMIOTU

Prowadzący: dr Józef Tarnowski				
Nazwa przedmiotu: Retoryka sztuki				
Rodzaj zajęć:				
Punkty ECTS	Rok studiów	Liczba godzin	Studia	
	Filozofia V	30	dienne	<u>zaoczne</u>
Lp.	Konspekt przedmiotu:			
	<p>1. Wprowadzenie ogólne</p> <p>1.1 Wstępne definicje: ekspresja, ewokacja, perswazja, propaganda, ideologia.</p> <p>1.2. „Narzędzia” służące do wywierania wpływu na odbiorców: środki werbalne i pozawerbalne.</p> <p>1.3. Środki werbalne: słownictwo, składnia, stylistyka, chwyttery erystyczne.</p> <p>1.4. Środki pozawerbalne: prozodia, mimika, gestykulacja, prezencja, autokreacja.</p> <p>1.5. Dostosowanie środków perswazyjnych do charakteru odbiorcy.</p> <p>1.6. Etyka: perswazja w słusznej i niesłusznej sprawie.</p> <p>2. Strategie retoryczne sztuki.</p> <p>2.0. Retoryczny sens przełomów w sztuce XIX i początku XX wieku: romantycznego, realistycznego, impresjonistycznego, postimpresjonistycznych, secesyjnego, neowernakularnego, werkbundowskiego.</p> <p>2.1 Retoryczny sens pojęcia awangardy (jako straży przedniej sztuki nadającej kierunek jej rozwojowi).</p> <p>2.2. Antecedensy współczesnej awangardy: odrzucenie przez awangardę początku XX wieku tradycyjnych wartości artystyczno-warsztatowych i wynikająca stąd konieczność metaartystycznego uzasadnienia nowej twórczości, która w świetle kryteriów tradycyjnych sztuką nie jest.</p> <p>2.3. Retoryka rewolucyjnej zmiany: podwójne uzasadnienie odrzucenia sztuki tradycyjnej: polityczne - jako „obsługujące zastany establishment, artystyczne – argumentacja wyczerpania języka sztuki tradycyjnej w imię nowego projektu sztuki bądź nowego ładu cywilizacyjnego, którego sztuka jest częścią (Marinetti, Loos).</p> <p>2.4 „Metefizyczne” uzasadnienie nowej sztuki (Kandinsky, Malewicz, Witkacy).</p> <p>2.5. Utylitarystyczne i estetyczne uzasadnienie nowej architektury i urbanistyki (Corbusier, deklaracje Międzynarodowych Kongresów Architektury Nowoczesnej (CIAM)).</p> <p>2.6. „Antyretoryka” abstrakcjonizmu ekspresyjnego (Jackson Pollock, Willem de Kooning).</p> <p>2.7. „Epistemologiczne” uzasadnienie woluntaryzmu i relatywizmu artystycznego późnego modernizmu (Joseph Kosuth).</p> <p>2.8. Pop art: mit przełomu - końca „art art” i narodzin „business art.” (Andy Warhol).</p> <p>2.9 Narodziny postmodernizmu: mit odrzucenia modernizmu (Charles Jencks)</p> <p>2.10. Retoryka niekwestionowanej przynależności do sztuki (m.in. Jenny Holzer, Jeff Koons, Orlan).</p> <p>2.11. Strategie metaartystyczne ostatnich lat: nowy modernizm (retoryka dokończenia rewolucji modernistycznej) <i>versus</i> nowy eklektyzm (retoryka twórczości bez ograniczeń) i nowy tradycjonalizm: classical modern architecture, new old masters (synteza tradycyjnego warsztatu z ponowoczesną koncepcją dzieła).</p>			
Literatura:				
<p>1. Robert Cialdini, <i>Wywieranie wpływu na ludzi, teoria i praktyka</i>, Gdańskie Towarzystwo Psychologiczne, Gdańsk 1995;</p> <p>2. Umberto Eco., <i>Superman w literaturze masowej. Powieść popularna: między retoryką a ideologią</i>, PIW, Warszawa 1996.</p> <p>3. Ija Lazari-Pawłowska (red), <i>Metaetyka</i>, PWN, Warszawa 1975;</p> <p>4. Artur Schopenhauer, <i>Erystyka, czyli sztuka prowadzenia sporów</i>, WL, Kraków 1984</p> <p>Teksty źródłowe z:</p> <p>5. Elżbieta Grabska (red.), <i>Moderniści o sztuce</i>, PWN, Warszawa 1971;</p> <p>6. Elżbieta Grabska, Hanna Morawska (red.), <i>Artyści o sztuce. Od van Gogha do Picassa</i>, PWN, Warszawa 1977;</p> <p>7. Elżbieta Grabska, Stefan Morawski (red.), <i>Z dziejów polskiej krytyki i teorii sztuki</i>, t. I i II, PWN, Warszawa 1961;</p>				

8. Elżbieta Grabska, Maria Poprzęcka (red.), *Teoretycy, artyści i krytycy o sztuce 1700-1870*, PWN, Warszawa 1989;
9. Hanna Morawska (red.), *Francuscy pisarze i krytycy o malarstwie 1820-1876*, t. I-III, PWN Warszawa 1977;
10. Stefan Morawski (red.), *Zmierzch estetyki – rzekomy czy autentyczny*, t. I, II, Czytelnik, Warszawa 1987;
11. Stanisław Witkiewicz, *Sztuka i krytyka u nas*, opr. Maria Olszaniecka, WL, Kraków 1971;
12. Stanisław Ignacy Witkiewicz, *Nowe formy w malarstwie i wynikające stąd nieporozumienia*, Warszawa 2002;

Wymagania stawiane przy zaliczeniu przedmiotu / zasady zaliczenia (egzaminu):

obecność na zajęciach i kolokwium końcowe.

Termin zaliczenia/egzaminu: sesja letnia